

Liedon
Säästöpankki

TOIMINTAKERTOMUS 2016

LIEDON SÄÄSTÖPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Yritys- ja yhteisötunnus: 0134703-0
Postiosoite: Hyvättylantie 4
Käyntiosoite: Hyvättylantie 4, Lieto
Kotipaikka: Lieto

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016	1
Pankin liiketoiminta	3
Tulos	4
Tase	6
Vakavaraisuuden hallinta	10
Riskienhallinta	12
Hallinto ja henkilöstö	18
Yhteiskuntavastuu	21
Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat	21
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017	21
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	22
Tunnuslukujen laskentakaavat	23
Tilinpäätös	24
Liedon Säästöpankin tuloslaskelma	24
Liedon Säästöpankin tase	25
Liedon Säästöpankin rahoituslaskelma	27
Liitetiedot	28
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	51
Tilinpäätösmerkintä	51
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	52
Tilintarkastuskertomus	53

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016

Liedon Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1895. Pankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2016 oli pankin 121. toimintavuosi. Pankki toimii Varsinais-Suomen alueella. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 52 000. Pankilla on yhteensä 11 konttoria; Turussa kolme sekä konttorit Liedossa, Kaarinassa, Loimaalla, Naantalissa, Paimiossa ja Raisiossa. Lisäksi pankki perusti joulukuussa kaksi uutta konttoria; yrityskonttorin ja varainhoitokonttorin. Pankin pääkonttori sijaitsee Liedossa.

Pankin liiketoiminnan kasvu ja kannattavuus saavuttivat tilikaudelle asetetut tavoitteet.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Liedon Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös ”Ryhmä”) on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkien yhteenliittymän toiminta käynnistettiin 31.12.2014. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkien perustama Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sai Euroopan Keskuspankin myöntämän kiinnitysluottopankin toimiluvan maaliskuussa 2016 ja pankin toiminta käynnistettiin välittömästi. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj vastaa Säästöpankkiryhmässä vakuudellisesta jälleenrahoituksesta tukkumarkkinoilla. Sp-Kiinnitysluottopankki laski marraskuussa 2016 liikkeeseen 500 miljoonan euron asunto-lainavakuudellisen katetun joukkolainan (Covered Bond, CB). Lainalla on Standard & Poor´sin antama luottoluokitus AAA. Sp-Kiinnitysluottopankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja on Säästöpankkiliitto osk:in jäsenluottolaitos maaliskuusta 2016 alkaen. Sen välittäjäpankkeina voi toimia ainoastaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talous

Vuoden 2016 aikana nähtiin useita poliittisesti merkittäviä muutoksia. Iso-Britannian irtautuminen kansanäänestyksellä EU-jäsenyydestä oli jatkumoa unionin toistuville poliittisille kriiseille.

Yhdysvaltojen presidentinvaalit olivat toinen merkittävä muutos, jonka vaikutukset maailman-kauppaan ja geopolitiikkaan tullaan näkemään lähivuosina. Suurista muutoksista huolimatta sijoitusmarkkinoilla säilyi usko talouden elpymiseen vahvana, ja vuoden toisella puoliskolla globaalin talouden elpyminen jatkui odotuksiin nähden hyvin.

Euroopassa kasvunäkymät olivat hajanaiset ja erot valtioiden välillä merkittäviä. Rakenneuudistusten hidas eteneminen ja pankkisektorin vaikeudet vaikuttivat osaltaan talouden elpymisvauhtiin. Erityisesti epävarmuus Iso-Britannian äänestystuloksen vaikutuksista hidasti investointien kasvua, mutta työllisyystilanteen parantuminen ja palvelusektorin positiivinen kehitys pitivät luvut positiivisina. Yhdysvalloissa työmarkkinoiden tilanne on parantunut jo usean vuoden ajan ja tämä kehitys jatkui myös vuoden 2016 aikana. Teollisten investointien alhainen kasvu painoi osaltaan kasvulukemia, mutta loppuvuodesta nähty öljyn hinnannousu loi uskoa positiiviseen kehitykseen myös investointien osalta.

Merkittävä tekijä globaalin talouden näkökulmasta oli Kiinan tilanteen parantuminen elvytystoimenpiteiden seurauksena. Kiinan kansantalouden suuri velkataakka ja talouskasvun hidastuminen ovat puolestaan merkittäviä riskitekijöitä lähivuosina. Kehittyvien markkinoiden kasvunäkymiin liittyy edelleen merkittäviä riskejä, mutta raaka-ainehintojen elpyminen ja länsimaissa koettu talouskasvu ovat vakauttavia tekijöitä. Globaalitalouskasvu tulee elpymään lähelle 3 prosentin tasoa ensi vuoden aikana, ja merkittävin positiivinen vaikutus tulee olemaan Yhdysvaltojen talouden kehityksellä.

Sijoitusmarkkinat

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2016 käynnistyi heikosti, mutta sijoitustuotot elpyivät merkittävästi loppuvuotta kohden. Poikkeuksena olivat valtionlainasijoitukset. Korkomarkkinoiden näkökulmasta merkittävin muutos oli keskuspankkien rahapoliittisen elvytyksen asteittainen pienentyminen. Tämä johti etenkin vuoden viimeisellä neljänneksellä pitkien korkojen nousuun ja korkokäyrän jyrkentymiseen. Tällä on osaltaan positiivinen vaikutus pankkisektorin tuloskehitykseen. Ohjauksorkojen nousu tulee tapahtumaan pitkällä aikavälillä ja elvytysohjelmien alasajot tulevat kestämaan vuosia. Näkymät yritysten tuloskasvun parantumisesta tuki osakemarkkinoita, ja sijoittajien luottamus säilyi vahvana korkojen noususta huolimatta. Osakemarkkinoiden positiivinen kehitys heijastui myös yrityslainamarkkinoilla, joiden tuotot nousivat vuoden loppua kohden. Yhdysvaltojen talouden elpyminen johti dollarin vahvistumiseen loppuvuodesta ja tällä oli negatiivinen vaikutus kehittyvien markkinoiden sijoituksiin.

Vuosi 2017 tulee olemaan Euroopassa poliittisten riskien värittävä. Samanaikaisesti Yhdysvalloissa uusi presidentti käynnistää vaaliohjelmassa esitetyt muutokset. Nämä tekijät tulevat aiheuttamaan epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla, mutta talouden positiivinen kehitys tulee jatkumaan ensi vuonna. Tällä on sijoitusmarkkinoita vakauttava vaikutus.

Suomen talous

Suomen talouskasvu on kehittynyt muuta Eurooppaa heikommin. Vientivetoinen talous on kärsinnyt globaalitalouden hitaasta kasvusta sekä investointien puutteesta. Vuoden 2016 aikana käynnistynyt elpyminen on antanut kuitenkin uskoa paremmasta. Työttömyys on laskenut ja kotitalouksien luottamus on kohentunut merkittävästi. Yksityinen kulutus kasvaa ja alhainen korkotaso tukee kotitalouksien ostovoimaa. Teollisuuden näkymät ovat myös elpyneet, mutta teollisuustuotanto on edelleen alhaisella tasolla.

Ensi vuoden aikana työmarkkinoiden positiivinen kehitys tulee jatkumaan ja myös teollisuuden näkymät tulevat parantumaan. Hallituksen ajamat rakenneuudistukset ovat edenneet odotettua hitaammin ja tämän seurauksena toimenpiteiden riittävyys on kyseenalaista. Hallituksen asettamia työllisyystavoitteita ei tulla saavuttamaan. Talouskasvun tukemiseksi olisi syytä tarkastella lisätoimenpiteitä työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi sekä rakenneuudistusten eteenpäin viemiseksi.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntomarkkinoiden vuosi 2016 sisälsi jo optimistisuutta talouden elpymisestä. Vuosi oli huomattavasti tasaisempi kuin kaksi edeltävää vuotta ja myös vuoden sisällä tapahtuva vaihtelutrendi oli normaalimpi. Kokonaisuutena käytettyjen asuntojen markkinat päättyvät noin 3 % nousuun, mikä tarkoitti Suomessa yhteensä noin 58 000 käytetyn asunnon ja kiinteistön kauppaa vuonna 2016. Uusien asuntojen kauppa vilkastui selkeästi ollen jopa noin 28 % vilkkaampaa kuin vuonna 2015.

Asuntojen hinnoissa tapahtui lievää nousua, mikäli asuntomarkkinoita tarkastellaan laajana kokonaisuutena. Kuitenkin markkinoiden eriytyminen jatkui voimakkaana. Tämä tarkoittaa sitä, että asuntojen hinnoissa oli edelleen laskua taantuvilla ja muuttotappiollisilla alueilla. Voittajina olivat edelleen suuret kasvukeskukset sekä kehittyvien kaupunkien ydinalueet. Myyntiajat säilyivät edellisvuoden tasolla, keskiarvo oli noin 70 vuorokautta.

Edullinen lainaraha ja sen saatavuuden parantuminen sekä kuluttajien luottamuksen elpyminen olivat edelleen merkittävimmät ajurit asuntokaupalle. Lisäksi rakennustoiminnassa tuli selkeä muutos parempaan suuntaan.

Pankin liiketoiminta

Liedon Säästöpankin liiketoiminnan kasvu ja tuloskehitys jatkuivat odotusten mukaisesti tilikauden aikana. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntaansa sekä parantamaan kannattavuuttaan.

Liedon Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluottopankki Oyj:n sekä Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2016 lopussa oli 106,9 miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin. Pankki on tilikauden aikana siirtänyt 49 miljoonaa euroa luottoja omasta taseestaan Sp-Kiinnitysluottopankille.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Varainhoidossa olevien varojen määrä oli vuoden vaihteessa 40,3 miljoonaa euroa. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 205,8 miljoonaa euroa.

Pankin välittämät eläke- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Valikoima sisältää mm. säästö- ja eläkevakuutukset, lainaturvan, kapitalisaatiosopimuksen ja varainhoitovakuutuksen.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun. Liedon Säästöpankin yhteistyökumppaneina pankin toimialueella toimivat Sp-Koti-yrittäjät Turun Asuntomyynti Oy ja Välityslieke Turku Oy.

Säästöpankit tarjoavat vakuutuksia verkkokaupassa, josta saa tavallisimmat henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalvelut. Vakuutuksenantajana toimii Suomen Vahinkovakuutus Oy.

Pankin liiketoimintaympäristössä ei tapahtunut tilikauden aikana olennaisia muutoksia. Pankki aloitti tilikauden aikana organisaatiomuutoksen suunnittelun. Uudistus valmistui joulukuun alussa 2016. Organisaationmuutoksen yhteydessä pankin liiketoiminta jaettiin kolmeen liiketoimintaluokkaan; henkilöasiakas-, yritys- ja varainhoitokonttoreiden muodostamiin liiketoimintoihin. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2017. Lisäksi pankki ulkoisti joulukuussa 2016 liiketoimintaluovutuksella palvelukeskuksensa Säästöpankkien yhteiselle Sp Back Office Oy:lle.

Tulos

Liedon Säästöpankin liikevoitto oli 10 356 tuhatta euroa (11 235 tuhatta euroa vuonna 2015). Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,1 prosenttia (1,2). Kertaluontoisten erien jälkeen liiketulos kuitenkin kasvoi edellisvuodesta. Hyvä liiketulos johtuu liiketoiminnan korkokatteen paranemisesta ja palkkiotuottojen kasvusta sekä kulu-tuotto-suhteen paranemisesta edelleen. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 53,6 prosenttia (55,4).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2016	01-12/2015	Muutos-% *)	01-12/2014	Muutos-% **)
Korkokate	13 921	13 522	2,9	12 888	4,9
Nettopalkkiotuotot	7 206	7 293	-1,2	6 849	6,5
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	13	14	-10,2	27	-47,0
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	441	1 263		1 374	-8,0
Suojauslaskennan nettotulos	-6	0	...	9	...
Muut tuotot	2 620	2 246	16,7	2 532	-11,3
Tuotot yhteensä	24 195	24 338	-0,6	23 679	2,8
Henkilöstökulut	-5 268	-5 497	-4,2	-5 368	2,4
Muut hallintokulut	-4 651	-5 267	-11,7	-4 985	5,7
Muut kulut	-3 048	-2 720	12,1	-3 130	-13,1
Kulut yhteensä	-12 967	-13 483	-3,8	-13 483	0,0
Kulu-tuotto -suhde	53,59	55,40		56,94	
Arvon alentumistappiot luotoista	-872	381	...	-788	...
Liikevoitto	10 356	11 235	-7,8	9 408	19,4
Tilikauden voitto	6 773	5 787	17,0	5 263	10,0
*) Muutos 2016-2015					
**) Muutos 2015-2014					

Pankin korkokatteeksi muodostui 13 921 tuhatta euroa (13 522). Korkokate kasvoi 2,9 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 1 352 tuhatta euroa (1 299).

Korkotuottojen määrä oli 18 883 tuhatta euroa (19 408), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 2,7 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot. Korkokulut olivat 4 962 tuhatta euroa (5 886). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 15,7 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 7 206 tuhatta euroa (7 293). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 8 789 tuhatta euroa (8 475) ja palkkiokulujen 1 583 tuhatta euroa (1 182). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 2 795 tuhatta euroa (2 317), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 309 tuhatta euroa (-47) ja muista välitetyistä tuotteista 2 486 tuhatta euroa (2 364). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 1 723 tuhatta euroa (1 700), palkkiot maksuliikenteestä 2 813 tuhatta euroa (3 049), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 475 tuhatta euroa (393) ja palkkiot takauksista 112 tuhatta euroa (96). Nettopalkkiotuottojen alenemiseen vaikuttivat palkkiokulujen kasvu, joka johtui pääasiassa kirjanpidon kirjausmuutoksista pankin korttiliiketoiminnan kuluihin liittyen. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 33,9 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 13 tuhatta euroa (14). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita 1 tuhatta euroa (4) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita 12 tuhatta euroa (10).

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 441 tuhatta euroa (1 263). Tästä myyntivoitot- ja tappiot olivat 440 tuhatta euroa (1 225). Erään sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita 2 tuhatta euroa (38).

Suojauslaskennan nettotulos oli -6 tuhatta euroa (0). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 2 620 tuhatta euroa (2 246). Saadut osingot olivat 766 tuhatta euroa (520), jossa kasvua edellisvuoteen oli 247 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 350 tuhatta euroa (458). Ero, 108 tuhatta euroa, johtuu poistojen kasvusta ja vuonna 2015 kirjatusta myyntivoitosta. Sijoituskiinteistöjen vuokrausaste on pysynyt tilikauden aikana ennallaan. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 18,6 prosentilla 1 504 tuhanteen euroon (1 268). Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 840 tuhatta euroa kerta- luonteisia eräiä liittyen Visa Europen myyntiin Visa Inc. -yhtiölle. Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut saadaan. Tarvittavat viranomaisluvut saatiin kevään ja alkukesän aikana, ja kauppa toteutui suunnitellussa aikataulussaan kesäkuussa 2016.

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 5 268 tuhatta euroa (5 497), mikä oli 4,2 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen vähennys johtui henkilöresurssien käytön tehokkaasta suunnittelusta ja joidenkin rekrytointien siirtymisestä pankin organisaatiomuutokseen liittyen.

Muut hallintokulut pienenevät 11,7 prosenttia, 4 651 tuhanteen euroon (5 267). Kulujen pienentyminen johtui pääosin pankin korttiliiketoiminnan kirjausmuutoksiin liittyvistä seikoista, osan kuluista siirtyessä palkkiokuluihin. Muut kulut, 3 048 tuhatta euroa (2 720), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 490 tuhatta euroa (427). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 11,6 prosenttia, 2 559 tuhanteen euroon (2 293).

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 872 tuhatta euroa (-381), jossa kasvua edellisvuodesta oli 1 253 tuhatta euroa. Arvonalentumistappioiden bruttomäärä oli 981 tuhatta euroa (-291). Arvonalentumisten peruutuksia kirjattiin 68 tuhatta euroa (0) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista saatiin 40 tuhatta euroa (90).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät kuitenkin edelleen vähäisinä.

Aiempiä vuosina toteutuneiksi luotto- ja takaustappioiksi kirjatuista saamisista saatiin tilikauden aikana palautuksia 40 tuhatta euroa.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2016 aikana 5,9 prosenttia ja oli vuoden lopussa 1 012,8 miljoonaa euroa (956,3). Taseessa olevien luottojen määrä oli 764,6 miljoonaa euroa. Talletusten määrä oli 661,7 miljoonaa euroa.

Liedon Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2016	31.12.2015	Muutos-% **)	31.12.2014	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	764 612	741 540	3,1	617 805	20,0
Luotot	764 556	741 484	3,1	617 725	20,0
Muut saamiset	56	56	0,0	79	-29,8
Sijoitukset	237 258	203 584	16,5	220 292	-7,6
Saamiset luottolaitoksilta	72 494	39 637	82,9	72 231	-45,1
Saamistodistukset	69 967	73 560	-4,9	78 713	-6,5
Osakkeet ja osuudet	78 347	73 834	6,1	53 698	37,5
Kiinteistöt	16 450	16 553	-0,6	15 649	5,8
Johdannaissopimukset	2 746	3 430	-19,9	4 090	-16,1
Johdannaissopimukset vastaavaa	2 746	3 430	-19,9	4 090	-16,1
Yleisön talletukset *)	661 662	596 404	10,9	586 299	1,7
Velat luottolaitoksille	162 839	140 577	15,8	42 606	...
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	51 193	93 083	-45,0	99 894	-6,8
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 751	70 720	-56,5	72 608	-2,6
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	20 442	22 363	-8,6	27 286	-18,0
Oma pääoma	84 513	75 242	12,3	68 935	9,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä	37 585	35 581	5,6	31 342	13,5
ROA %	0,9	1,1		0,9	
ROE %	8,0	10,1		8,2	
Omavaraisuusaste	11,3	10,8		11,1	
Vakavaraisuussuhde	21,20 %	19,59 %		18,88 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2016-2015					
***) Muutos 2015-2014					

Luotonanto

Liedon Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 871,5 miljoonaa euroa (794,2). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 764,6 miljoonaa euroa (741,5) sekä pankin välittämät SP-Kiinnitysluottopankin ja Aktia Hypoteekkipankin kiinnitysluotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 106,9 miljoonaa euroa.

naa euroa (52,7). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0,2 miljoonaa euroa (0,2).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 333,0 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 77,3 miljoonaa euroa eli 9,7 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikutti etenkin yritysluottojen voimakas kasvu.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla.

Järjestämättömät saamiset olivat 5,1 miljoonaa euroa (4,5) eli 0,6 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien saamisten määrä oli 0,7 prosenttia (0,6) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 6,1 miljoonaa euroa (4,6) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 54,4 miljoonaa euroa (32,6) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.8.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 72,5 miljoonaa euroa (39,6). Määrä oli 32,9 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 70,0 miljoonaa euroa (73,6), mikä on 4,9 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pankki luopui Aktia Hypoteekkipankin osakkeista vuoden 2016 aikana, kirjaten 0,2 miljoonaa euroa tappiota.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 78,3 miljoonaa euroa (73,8). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 19,4 miljoonaa euroa (22,0) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 59,0 miljoonaa euroa (51,9). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 16,5 miljoonaa euroa (16,6). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 8,4 miljoonaa euroa (8,5) ja sijoituskiinteistöjen arvo 8,1 miljoonaa euroa (8,1). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.8.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 208 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparrannusmenoja.

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopi-

mukset, oli yhteensä 2,7 miljoonaa euroa (3,4), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 2,7 miljoonaa euroa (3,4). Pankki suojsi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojsi osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.6. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 661,7 miljoonaa euroa (596,4). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 65,3 miljoonaa euroa eli 10,9 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 78,2 miljoonaa euroa eli 18,7 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 496,9 miljoonaa euroa (418,7). Sijoittamis- ja asuntosäästö-palkkiotilien vähennys oli 12,9 miljoonaa euroa eli 7,3 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 164,8 miljoonaa euroa (177,7).

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 162,8 miljoonaa euroa (140,6). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 9,7 miljoonaa euroa (10,0). Muita velkoja ovat repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 9,7 miljoonaa euroa (10,0).

Pankki laski liikkeeseen vuoden aikana debentuurilainoja 5,4 miljoonaa euroa. Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 51,2 miljoonaa euroa (93,1), josta joukkovelkakirjalainoja 30,8 miljoonaa euroa ja debentuurilainoja 20,4 miljoonaa euroa.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 84,5 miljoonaa euroa (75,2). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 9,3 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 7,5 miljoonaa euroa (5,0). Määrä koostui myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta 7,5 miljoonaa euroa (5,0).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 37,6 miljoonaa euroa (35,6), josta luottotappiovaraus oli 37,6 miljoonaa euroa (35,6). Vuonna 2016 luottotappiovarausta kasvatettiin 2,0 miljoonaa euroa (4,2), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,9 prosenttia saamisista. Varauksesta 1,4 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon.

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 115 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomaisen, Rahoitusvakuusvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakuusviraston vuodelle 2016 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2016.

Sijoittajien turva

Liedon Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Liedon Säästöpankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Säästöpankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Omat varat ja vakavaraisuus

Liedon Säästöpankin vakavaraisuus on vahvalla tasolla ja täyttää sekä 8 %:n vähimmäistason että lisäpääomavaatimukset. Vuoden 2015 alussa otettiin käyttöön sekä kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % että muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat tarvittaessa asettaa 0 - 2,5 %:n tasolle. Vuonna 2016 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta ei asetettu.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Säästöpankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Liedon Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Säästöpankkiryhmä julkistaa Säästöpankkien yhteenliittymän ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Liedon Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 122,3 miljoonaa euroa (104,4), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 46,2 miljoonaa euroa (42,6). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 112,5 miljoonaa euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 112,5 miljoonaa euroa (98,0). Toissijaiset omat varat olivat 9,8 miljoonaa euroa (6,4).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen. Yhteenliittymälain 21 ja 21 a §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia ei sovelleta Säästöpankkiin.

Liedon Säästöpankin vakavaraisuussuhde nousi 1,61 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 21,20 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 19,50 % (18,39 %).

VAKAVARAISUUSLASKELMA

Omat varat	2016	2015
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	114 582	103 707
Vähennykset ydinpääomasta	-2 054	-5 653
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	112 528	98 054
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta		
Ensisijainen lisäpääoma (AT1) yhteensä		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1) yhteensä	112 528	98 054
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	9 786	7 266
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		-873
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	9 786	6 393
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	122 314	104 447
Riskipainotetut erät	576 938	533 170
Luotto- ja vastapuoliriski	530 073	486 605
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	2 376	3 694
Markkinariski		
Valuuttariski		
Operatiivinen riski	44 489	42 871
Riskipainotetut erät yhteensä	576 938	533 170
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5%)	14 423	13 329
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,50 %	18,39 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,50 %	18,39 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	21,20 %	19,59 %

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 10,85 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin.

	2016	2015
Ensisijainen pääoma	112 528	98 054
Vastuiden kokonaismäärä	1 037 229	990 121
Vähimmäisomavaraisuusaste	10,85 %	9,90 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014), joka luo Säästöpankkien yhteenliittymälle kriisinratkaisusuunnitelman alkuvuodesta 2017. Osana kriisinratkaisusuunnitelmaa tullaan asettamaan yhteenliittymätasolla vaatimus omien varojen ja vähennyskelpoisten velkojen määrästä (MREL-vaade) ja se astuu voimaan 31.12.2017. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin, mutta jäsenluottolaitoskohtaista vaatimusta tullaan arvioimaan uudelleen vuonna 2018. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 –tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaukselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioiden pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittäväällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminto varmistaa että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkit-

tävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissovimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maaseutuyrittäjät sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 65,0 % (70,5 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 5,5 % (4,9 %) ja muiden 29,5 % (24,6 %). Valtaosa, 68,6 % (72,0 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Olemassa olevat luotot luokitellaan luottoluokitus-mallilla, joka huomioi asiakkaan maksukäyttäytymisen muutokset.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla oli 1 kappaletta sellaisia asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit).

Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostaan ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan pankin kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleärahoituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Liedon Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleärahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleärahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 46 500 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on pidentää jälleärahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitokseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 10,4 % (10,0 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2016 aikana pankin rahoitusasema pysyi hyvänä.

Markkinariski

Markkinariskejä syntyy pankin rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleärahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseeseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Rahoitustaseeseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseeseen korkoriski. Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti. Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojatarkoitukseen.

Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistajien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopape-

reista kirjattuja realisoitumattomia arvonmuutoksia nettomäärältään 6 tuhatta euroa (10) Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvon rahastoon, määrältään 7 530 tuhatta euroa (4 991), josta myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos 7 530 tuhatta euroa (4 991). Arvopapereiden realisoitumattomista arvonmuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli 7 538 tuhatta euroa (5 039). Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankin sijoitukset eri sijoitusinstrumentteihin on rajattu hallituksen vahvistamassa sijoitustoiminnan ohjeessa liikkeeseenlaskija- ja sijoituslajikohtaisesti.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Pankin kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määritellyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloarvoriiski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennaikaisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää korkokatteen suojaamisessa koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloarvokilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin luomien rahavirtojen nykyarvona. Tuloarvokilaskennassa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Korkoriskin mittaamisessa käytetään gap-analyysia. Herkkyysanalyysi mittaa yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutusta vuotuisen korkokatteeseen. Näin laskettu pankin korkoriski oli 31.12.2016 +5,32/-0,88 prosenttia vuoden 2016 korkokatteesta. Pankin korkoriski

raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.6. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.8 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 8 914 tuhatta euroa (9 064). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 8 332 (8 508) tuhatta euroa, mikä on 0,8 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on 4,2 prosenttia (5,7)

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto-son linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 20.10.2016 ja valitsivat 2 tallettajien edustajaa isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Liedon Säästöpankin isäntiin kuuluu 49 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut luokanopettaja Helena Dahl ja varapuheenjohtajana kirjailija Roope Lipasti. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2015 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden voitosta 5 786 819,81 euroa päätettiin siirtää 5 736 819,81 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon ja jakaa 50 000,00 euroa yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Osa summasta maksetaan vuonna 2017.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevista isännistä valittiin uudelleen Janne Aho, Kristiina Hörkkö, Sakari Järvi, Kaarlo Kalliala, Anja Kuusela, Ari Kyllönen, Antti Leino, Kari Pöri, Hannu Raiko, Maarit Toivola, Mika Varheenmaa ja Jari Vuorinen. Isäntien uusiksi jäseniksi valittiin Timo Heikkilä, Jari Heikki Laaksonen, Jari Pekka Laaksonen, Hannele Rouhiainen ja Ville Viitanen. Kaija Lappalainen ja Markku Virtanen nimitettiin kunnia-

isänniksi. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Helena Dahl ja varapuheenjohtajana Roope Lipasti. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Henry Maarala ja varatilintarkastajiksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Liedon Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Jaakko Ossa ja varapuheenjohtajana Matti Säteri sekä toimitusjohtajana Jussi Hakala. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Jukka Taimisto. Hallitus kokoontui vuoden aikana 19 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Jäsen	ammatti	jäsenyyden alkamisvuosi
Päivi Dahl	toimitusjohtaja	2012
Auli Hänninen	toimitusjohtaja	2014
Jaakko Ossa	professori	2002
Jari Sainio	pelastusjohtaja	2015
Jari Sairanen	toimitusjohtaja	2012
Matti Säteri	agronomi	1986

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 96 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 85 (92) ja osa-aikaisia 11 (14) henkilöä. Henkilömäärä muuttui 10 henkilöllä palvelukeskuksen siirryttyä joulukuun alusta liikkeenluovutuksella Säästöpankkien yhteisiin taustapalveluihin. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 44 vuotta. Pankissa käytiin vuoden aikana uudelleenorganisointi yt-neuvottelut, neuvotteluiden taustalla oli entistä asiakaslähtöisemmän organisaation aikaan saaminen. Uusi organisaatio ja uudet konttorit: Yrityskonttori ja Varainhoidonkonttori aloittivat toimintansa 1.1.2017. Pankki lanseerasi vuoden aikana Säästöpankkiryhmän yhteisen johtajuuskuvan ja panosti erityisesti rahoituksen osaamisen kehittämiseen. Vuoden aikana tehtiin Minä yhteisen menestyksen rakentajana- henkilöstökysely, minkä tuloksia käsiteltiin yksiköittäin fasilitaattorien avustuksella.

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut KHT Henry Maarala ja varatilintarkastajana tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen ja pankin sisäistä tarkastusta on hoitanut tilikauden aikana PricewaterhouseCoopers Oy.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. luku. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa, eikä ylitä 100 %:ia palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan mukainen ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio sekä kokouskohtainen palkkio. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa palkkiota asetettujen strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta. Saavutetut palkkiot maksetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille vuosittain.

Pankin palveluksessa 1.1.1993 olleilla toimihenkilöillä on työehtosopimukseen liittyen voimassa lisäeläketurva, joka mahdollistaa kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisäätteistä eläkkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 62 vuotta. Toimitusjohtajalla on ryhmäeläkesopimus, josta maksetaan eläkettä henkilön täytettyä 63 vuotta.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Liedon Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Liedon Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Liedon Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2016 yhteisöjen tuloveroa 1 579 tuhatta euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 39 979 eurolla vuoden 2016 aikana.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Liedon Säästöpankin asiakasliiketoiminnan tuloksen odotetaan vuonna 2017 kehittyvän edelleen haastavana pysyvistä korkoympäristöstä ja kilpailutilanteesta huolimatta myönteisesti. Tavoitteena on pankin kannattavuuden pysyminen edellisen vuoden tasolla. Pankin vuoden 2016 lopussa tekemään organisaatiomuutokseen liittyen odotetaan henkilöstökulujen nousevan hieman, lisäksi organisaatiomuutokseen voi liittyä budjetoimattomia kertaluonteisia kuluja.

Korkotason mahdollinen lasku alentaa korkokatetta jonkin verran ja nousu kasvattaa korkokatetta vastaavasti. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus pitää talletuskorkojen tason edelleen alhaisella tasolla eikä korkokulujen tältä osin ennakoita kasvavan merkittävästi. Antolainauksen marginaalien arvioidaan vuoden 2017 aikana pysyvän edellisen vuoden tasolla tai laskevan hieman. Näin ollen talletusten ja luottojen korkoeron ei arvioida merkittävästi muuttuvan vuoteen 2016 verrattuna.

Pankin maksuvalmiuden ennakoitaan pysyvän edelleen hyvänä. Pankin vakavaraisuuden arvioidaan pysyvän hyvänä ja edellivuoden tasolla. Vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttaa toiminnallisen tuloksen lisäksi riskipainotetun taseen kehitys.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Liedon Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 71 848 734,18 euroa, josta tilikauden voitto on 6 772 633,88 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- siirretään vapaan oman pääoman rahastoon	6 722 633,88 euroa
- käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin	50 000,00 euroa
Yhteensä	<u>6 772 633,88 euroa</u>

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös- siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} * 100$

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} * 100$

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} * 100$

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Vastuut yhteensä}} * 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Tilinpäätös

Liedon Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2016 eur	1.1. - 31.12.2015 eur
Korkotuotot	(2.1)	18 882 891,59	19 407 817,31
Korkokulut	(2.1)	-4 962 073,15	-5 885 549,31
KORKOKATE		13 920 818,44	13 522 268,00
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.2)	766 318,85	519 607,74
Palkkiotuotot	(2.3)	8 788 868,53	8 474 808,42
Palkkiokulut	(2.3)	-1 582 693,66	-1 182 188,69
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	12 750,00	14 200,00
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.5)	441 155,29	1 263 379,21
Suojauslaskennan nettotulos	(2.6)	-5 845,93	-193,77
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	350 114,01	458 396,51
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	1 503 573,03	1 267 877,19
Hallintokulut		-9 918 518,07	-10 763 588,16
Henkilöstökulut	(2.9)	-5 267 824,86	-5 496 945,14
Muut hallintokulut	(2.10)	-4 650 693,21	-5 266 643,02
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-489 733,70	-427 154,66
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-2 558 636,41	-2 292 522,32
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.12)	-872 313,23	380 604,76
LIIKEVOITTO		10 355 857,15	11 235 494,23
Tilinpäätössiirrot		-2 004 147,05	-4 239 206,70
Tuloverot		-1 579 076,22	-1 209 467,72
VARSAINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		6 772 633,88	5 786 819,81
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		6 772 633,88	5 786 819,81

Liedon Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2016	31.12.2015
		eur	eur
Käteiset varat		1 635 063,39	1 921 808,41
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		11 578 290,00	11 469 370,00
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	72 493 541,66	39 637 344,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.2)	764 611 804,07	741 539 793,73
Saamistodistukset	(1.4)	58 388 700,15	62 090 631,81
Muilta		58 388 700,15	62 090 631,81
Osakkeet ja osuudet	(1.5)	78 346 817,93	73 833 734,46
Johdannaissopimukset	(1.6)	2 745 976,27	3 430 177,00
Aineettomat hyödykkeet	(1.7)	2 003 559,52	1 644 156,14
Aineelliset hyödykkeet		16 011 253,05	16 163 124,15
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(1.8)	7 082 645,70	7 154 766,32
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(1.8)	8 107 681,73	8 113 669,13
Muut aineelliset hyödykkeet		820 925,62	894 688,70
Muut varat	(1.9)	74 382,35	73 240,53
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.10)	4 861 378,52	4 332 007,15
Laskennalliset verosaamiset	(1.18)	45 339,53	168 087,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 012 796 106,44	956 303 475,24

VASTATTAVAA

		31.12.2016	31.12.2015
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	162 838 889,45	140 576 918,13
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	664 693 442,59	600 468 992,26
Talletukset		664 150 855,72	599 688 358,92
Muut velat		542 586,87	780 633,34
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(1.13)	30 751 401,54	70 719 602,41
Muut velat	(1.14)	5 968 328,20	5 333 587,81
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.16)	4 075 922,40	4 602 475,16
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(1.7)	20 441 600,00	22 363 200,00
Laskennalliset verovelat	(1.18)	1 927 833,90	1 415 827,77
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 890 697 418,08	<hr/> 845 480 603,54
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		37 585 268,97	35 581 121,92
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		<hr/> 37 585 268,97	<hr/> 35 581 121,92
OMA PÄÄOMA (1.22)			
Peruspääoma	(1.22)	1 000,00	1 000,00
Muut sidotut rahastot		12 663 685,21	10 124 670,48
Vararahasto		5 133 707,71	5 133 707,71
Käyvän arvon rahasto		7 529 977,50	4 990 962,77
Vapaat rahastot		29 025 602,83	29 025 602,83
Muut rahastot		29 025 602,83	29 025 602,83
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		36 050 497,47	30 303 656,66
Tilikauden voitto (tappio)		6 772 633,88	5 786 819,81
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 84 513 419,39	<hr/> 75 241 749,78
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<hr/> <hr/> 1 012 796 106,44	<hr/> <hr/> 956 303 475,24

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

		31.12.2016	31.12.2015
		eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		6 075 454,48	4 633 885,66
Takaukset ja pantit		6 008 454,48	4 541 885,66
Muut		67 000,00	92 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		54 376 667,57	32 569 038,70
Muut		54 376 667,57	32 569 038,70

Liedon Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2016 eur	1.1.-31.12.2015 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	6 772 633,88	5 786 819,81
Tilikauden oikaisut	4 226 287,26	5 960 680,57
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-18 331 957,61	-110 444 217,59
Saamistodistukset	4 440 153,63	4 348 487,23
Saamiset luottolaitoksilta	5 700 849,32	25 866 569,52
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-23 072 010,34	-123 735 084,81
Osakkeet ja osuudet	-4 753 508,51	-16 808 725,66
Muut varat	-647 441,71	-115 463,87
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	46 983 008,93	102 461 313,40
Velat luottolaitoksille	22 261 971,32	97 970 460,41
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	64 992 792,33	9 722 962,49
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-39 968 200,87	-1 888 293,66
Muut velat	-303 553,85	-3 343 815,84
Maksetut tuloverot	-1 097 028,74	-2 336 860,58
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	38 552 943,72	1 427 735,61
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	0,00	-1 666 102,10
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, vähennykset	2 565 790,31	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-891 353,85	-1 681 202,90
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	4 500,00	195 000,00
Investointien rahavirta yhteensä	1 678 936,46	-3 152 305,00
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	5 402 000,00	4 464 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-7 323 600,00	-9 387 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-39 979,00	-40 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 961 579,00	-4 963 000,00
Rahavarojen nettomuutos	38 270 301,18	-6 687 569,39
Rahavarat tilikauden alussa	10 088 420,46	16 775 989,85
Rahavarat tilikauden lopussa	48 358 721,64	10 088 420,46
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	1 635 063,39	1 921 808,41
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	46 723 658,25	8 166 612,05
Yhteensä	48 358 721,64	10 088 420,46
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	18 696 821,63	19 670 901,77
Maksetut korot	5 848 982,68	6 451 655,31
Saadut osingot	766 318,85	519 607,74
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	2 004 147,05	4 239 206,70
Tuloslaskelman verot	1 579 076,22	1 209 467,72
Käyvän arvon muutokset	43 107,91	75 095,07
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	683 821,57	524 113,09
Muut oikaisut	-83 865,49	-87 202,01
Yhteensä	4 226 287,26	5 960 680,57

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Säästöpankki Liedon säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Säästöpankkien ja keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliiton sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankit ovat itsenäisiä, alueellisia ja paikallisia pankkeja. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoinnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimiloista käyntiosoitteesta Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Luottolaitoslain 12 luku 10 §:ään perustuen tytär- ja osakkuusyrietykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen. Konsernin tilinpäätös antaa poisjättämisestä huolimatta oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömistä tytär - ja osakkuusyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 5.1.

Konsernilla ei ole osakkuus- eikä yhteisyrityksiä.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskipäivään.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu yhdistelmäinstrumentit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisen, jota ei ole erotettu pääsopimuksesta sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Lisäksi tähän luokkaan on luokiteltu johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on luokiteltu saamistodistukset, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka pankilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

Myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenuon silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määritellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksytyä arvostusmallia tai –menetelmää käyttäen.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä lainat ja muut saamiset on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Tytär- ja omistusyhteyssyriyten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvonmuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki suojaa korkoriskiään käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Pankki käyttää osakeoptioita suojataksaan osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelle luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti tuottoarvomenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty 10 vuoden joukkovelkakirjan tuottoa lisättynä 5 %-yksiköllä. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 2.8.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisoitihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvon arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytäviksi olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena.

Diskonntauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon ja sen arvon, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvonmuutos kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 25-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-5 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut –erillä ei ole selvää yhteyttä pankin juoksevan toiminnan kanssa ja ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden ei voida olettaa toistuvan ja ne ovat määrältään olennaisia pankin koko huomioon ottaen. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisaikakohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Saamiset luottolaitoksilta

	2016	2015
Vaadittaessa maksettavat	46 723 658,25	8 166 612,05
Kotimaisilta luottolaitoksilta	46 723 658,25	8 166 612,05
Muut	25 769 883,41	31 470 732,73
Kotimaisilta luottolaitoksilta	25 769 883,41	31 470 732,73
Yhteensä	72 493 541,66	39 637 344,78

Erään Muut tilikaudella 2015 sisältyy pankin Aktia Hypoteekkipankki Oy:lle antama pitkäaikainen, vakuudeton seniorluotto liittyen välitettyjen kiinnitysluottojen jälleenrahoitukseen.

1.2 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2016	2015
Yritykset ja asuntoyhteisöt	214 955 768,57	167 599 354,67
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	47 483,25	53 583,29
Julkisyhteisöt	1 650 000,00	1 950 000,00
Kotitaloudet	547 387 418,15	571 535 404,10
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittele mattomat yhteisöt	571 134,10	401 451,67
Yhteensä	764 611 804,07	741 539 793,73
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	134 000,00	134 000,00

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	2016	2015
Arvonalennustappiot tilikauden alussa	772 285,20	1 261 174,92
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskoh- taiset arvonalentumistappiot	399 164,89	81 027,59
+ tilikauden aikana kirjatut ryhmäkoh- taiset arvonalentumistappiot	513 295,30	-371 528,92
- tilikauden aikana peruutetut saamis- kohtaiset arvonalentumistappiot	-38 594,82	-89 433,47
aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	-154 457,54	-108 954,92
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	1 491 693,03	772 285,20

1.3 Järjestämättömien saamisten määrä

	2016	2015
Järjestämättömät saamiset	5 111 094,01	4 541 117,94

1.4 Saamistodistukset

	2016 Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	2015 Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset			487 750,00	
Julkisesti noteeratut			487 750,00	
Myytavissä olevat saamistodistukset	68 957 501,51	11 578 290,00	72 061 502,00	11 469 370,00
Julkisesti noteeratut	62 193 619,55	11 578 290,00	64 214 857,00	11 469 370,00
Muut	6 763 881,96		7 846 645,00	
Eräpäivään asti pidettävät saamistodistukset	1 009 488,64		1 010 749,81	
Julkisesti noteeratut	1 009 488,64		1 010 749,81	
Yhteensä	69 966 990,15	11 578 290,00	73 560 001,81	11 469 370,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	3 806 400,00		3 653 600,00	

1.5 Osakkeet ja osuudet

	2016	2015
Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet	78 346 817,93	73 833 734,46
Julkisesti noteeratut	58 952 951,29	51 874 077,51
Muut	19 393 866,64	21 959 656,95
Osakkeet ja osuudet yhteensä	78 346 817,93	73 833 734,46
- joista luottolaitoksissa	18 191 278,78	19 444 769,81
- joista muissa yrityksissä	60 155 539,15	54 388 964,65

Rahoitusvarat IAS39

	2016	2015
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	1 009 488,64	1 010 749,81
Lainat ja muutsaamiset	837 105 345,73	755 177 138,51
Myytavissä olevat rahoitusvarat	147 304 319,44	145 895 236,46
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	2 745 976,27	3 917 927,00
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		487 750,00
Yhteensä	988 165 130,08	906 001 051,78

1.6 Johdannaisopimukset

Johdannaisopimusten nimellisarvot	2016			Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisopimukset	7 321 800,00	36 828 100,00		44 149 900,00
Käyvän arvon suojaus	7 321 800,00	36 828 100,00		44 149 900,00
Korkojohdannaiset		25 000 000,00		25 000 000,00
Koronvaihtosopimukset		25 000 000,00		25 000 000,00
Osakejohdannaiset	7 321 800,00	11 828 100,00		19 149 900,00
Johdannaisopimusten nimellisarvot				
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisopimukset	2 608 600,00	32 321 800,00		34 930 400,00
Käyvän arvon suojaus	2 608 600,00	32 321 800,00		34 930 400,00
Korkojohdannaiset		25 000 000,00		25 000 000,00
Koronvaihtosopimukset		25 000 000,00		25 000 000,00
Osakejohdannaiset	2 608 600,00	7 321 800,00		9 930 400,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2016	Velat	2015	Velat
	Saamiset		Saamiset	
Suojaavat johdannaissopimukset	2 745 976,27		3 430 177,00	
Käyvän arvon suojaus	2 745 976,27		3 430 177,00	
Korkojohdannaiset	2 606 118,00		3 380 305,93	
Koronvaihtosopimukset	2 606 118,00		3 380 305,93	
Osakejohdannaiset	139 858,27		49 871,07	
Yhteensä	2 745 976,27		3 430 177,00	

1.7 Aineettomat hyödykkeet

	2016	2015
Muut aineettomat hyödykkeet	2 003 559,52	1 644 156,14
Yhteensä	2 003 559,52	1 644 156,14

1.8 Aineelliset hyödykkeet

	2016		2015
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	
Maa- ja vesialueet			
Omassa käytössä	2 335,97		
Sijoituskäytössä	88 225,90	202 400,00	
Yhteensä	90 561,87	202 400,00	
Rakennukset			
Omassa käytössä	19 458,55		
Sijoituskäytössä	154 713,78	490 545,00	
Yhteensä	174 172,33	490 545,00	
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet			
Omassa käytössä	8 085 887,21		
Sijoituskäytössä	6 839 706,02	7 150 000,00	
Yhteensä	14 925 593,23	7 150 000,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	820 925,62		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	16 011 253,05		

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenoon.

	2015		2015
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	
Maa- ja vesialueet			
Omassa käytössä	2 335,97		
Sijoituskäytössä	89 122,67	202 400,00	
Yhteensä	91 458,64	202 400,00	
Rakennukset			
Omassa käytössä	25 445,95		
Sijoituskäytössä	225 937,63	490 545,00	
Yhteensä	251 383,58	490 545,00	
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet			
Omassa käytössä	8 085 887,21		
Sijoituskäytössä	6 839 706,02	7 150 000,00	
Yhteensä	14 925 593,23	7 150 000,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	894 688,70		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	16 163 124,15		

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenoon.

Aineettomat hyödykkeet

	2016	2015
Hankintameno 1.1.	4 435 284,31	2 966 840,03
+ tilikauden lisäykset	640 472,66	1 468 444,28
Hankintameno 31.12.	5 075 756,97	4 435 284,31
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-2 791 128,17	-2 662 743,32
- tilikauden poistot	-281 069,28	-128 384,85
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-3 072 197,45	-2 791 128,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 003 559,52	1 644 156,14
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 644 156,14	304 096,71

Aineelliset hyödykkeet

	2016	Muut kiinteistö- ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Sijoituskiinteistö- ja sijoituskiinteistö- osakkeet			
Hankintameno 1.1.	8 322 052,82	8 237 194,59	5 940 205,52	22 499 452,93
+ tilikauden lisäykset			250 881,19	250 881,19
- tilikauden vähennykset			-36 730,00	-36 730,00
Hankintameno 31.12.	8 322 052,82	8 237 194,59	6 154 356,71	22 713 604,12
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 167 286,50	-123 525,46	-5 045 516,82	-6 336 328,78
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot			36 730,00	36 730,00
- tilikauden poistot	-72 120,62	-5 987,40	-324 644,27	-402 752,29
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 239 407,12	-129 512,86	-5 333 431,09	-6 702 351,07
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 082 645,70	8 107 681,73	820 925,62	16 011 253,05
Kirjanpitoarvo 1.1.	7 154 766,32	8 113 669,13	894 688,70	16 163 124,15

Aineelliset hyödykkeet

	2015	Muut kiinteistö- ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Sijoituskiinteistö- ja sijoituskiinteistö- osakkeet			
Hankintameno 1.1.	8 552 738,59	8 120 157,07	5 775 594,28	22 448 489,94
+ tilikauden lisäykset			212 758,62	212 758,62
- tilikauden vähennykset	-68 406,26	-45 241,99	-48 147,38	-161 795,63
+/- siirrot erien välillä	-162 279,51	162 279,51		
Hankintameno 31.12.	8 322 052,82	8 237 194,59	5 940 205,52	22 499 452,93
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 144 498,35	-148 897,06	-4 777 438,74	-6 070 834,15
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	55 928,92	35 260,23	39 044,46	130 233,61
- tilikauden poistot	-78 717,07	-9 888,63	-307 122,54	-395 728,24
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 167 286,50	-123 525,46	-5 045 516,82	-6 336 328,78
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 154 766,32	8 113 669,13	894 688,70	16 163 124,15
Kirjanpitoarvo 1.1.	7 408 240,24	7 971 260,01	998 155,54	16 377 655,79

1.9 Muut varat

	2016	2015
Maksujenvälityssaamiset	41 216,00	28 716,78
Muut	33 166,35	44 523,75
Yhteensä	74 382,35	73 240,53

1.10 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2016	2015
Korot	3 296 910,68	3 110 840,72
Muut	1 564 467,84	1 221 166,43
Yhteensä	4 861 378,52	4 332 007,15

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.11 Velat luottolaitoksille

	2016	2015
Luottolaitoksille	162 838 889,45	140 576 918,13
Vaadittaessa maksettavat	1 631 380,30	2 762 530,84
Muut	161 207 509,15	137 814 387,29
Yhteensä	162 838 889,45	140 576 918,13

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2016	2015
Talletukset	664 150 855,72	599 688 358,92
Vaadittaessa maksettavat	499 468 704,48	422 050 157,84
Muut	164 682 151,24	177 638 201,08
Muut velat	542 586,87	780 633,34
Muut	542 586,87	780 633,34
Yhteensä	664 693 442,59	600 468 992,26

1.13 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	2016		2015	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	30 751 401,54	30 769 000,00	70 719 602,41	70 769 000,00
Yhteensä	30 751 401,54	30 769 000,00	70 719 602,41	70 769 000,00

1.14 Muut velat

	2016	2015
Maksujenvälitysvelat	5 796 733,60	5 190 792,69
Pakolliset varaukset		70 306,00
Muut	171 594,60	72 489,12
Yhteensä	5 968 328,20	5 333 587,81

1.15 Varaukset

	2016	2015
Pakolliset varaukset		70 306,00
Muut varaukset	37 585 268,97	35 581 121,92
Yhteensä	37 585 268,97	35 651 427,92

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Muut	70 306,00		-70 306,00	0,00
Yhteensä	70 306,00		-70 306,00	0,00

1.16 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2016	2015
Korot	2 262 738,90	3 152 110,91
Muut	1 813 183,50	1 450 364,25
Yhteensä	4 075 922,40	4 602 475,16

1.17 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

Velan yksilöintitiedot	2016		Korko %	Eräpäivä
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo		
Liedon Sp Deb. I-2013 2,5% 20.5.2018	4 000 000,00	4 000 000,00	2,50	20.5.2018
Liedon Sp Deb. I-2014 float min2,5% 26.8.2019	2 211 000,00	2 211 000,00	2,50	26.8.2019
Liedon Sp Deb. II-2015 float min 2% 17.2.2021	3 390 000,00	3 390 000,00	2,00	17.2.2021
Liedon Sp Deb. I-2016 float min 2% 18.8.2021	2 344 000,00	2 344 000,00	2,00	18.8.2021
Liedon Sp Deb. II-2016 float min 2% 21.2.2022	2 341 000,00	2 341 000,00	2,00	21.2.2022
Yhteensä	14 286 000,00	14 286 000,00		

Velan yksilöintitiedot Omiin varoihin luettu määrä

T2-kelpoiset debentuurit	9 785 867,24
Yhteensä	9 785 867,24

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

Velan yksilöintitiedot	2015		Korko %	Eräpäivä
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo		
Liedon Sp deb II-2012 12-17 2,75,%	4 000 000,00	4 000 000,00	2,75	19.11.2017
Liedon Sp Deb. I-2013 2,5% 20.5.2018	6 000 000,00	6 000 000,00	2,50	20.5.2018
Liedon Sp Deb. II-2013 float min2% 19.11.2018	2 772 000,00	2 772 000,00	2,00	19.11.2018
Liedon Sp Deb. II-2015 float min 2% 17.2.2021	2 673 000,00	2 673 000,00	2,00	17.2.2021
Yhteensä	15 445 000,00	15 445 000,00		

Velan yksilöintitiedot Omiin varoihin luettu määrä

Omiin varoihin kelpaavat debentuurit	1 318 100,00
T2-kelpoiset debentuurit	5 947 833,53
Yhteensä	7 265 933,53

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

2) Muut kuin yllämainitut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin luottolaitoksen muilla veloilla

	2016		
	Ikuiset lainat	Debentuurilainat	Velat yhteensä
Velkojen yhteenlaskettu määrä		6 155 600,00	6 155 600,00

	2015		
	Ikuiset lainat	Debentuurilainat	Velat yhteensä
Velkojen yhteenlaskettu määrä		6 918 200,00	6 918 200,00

1.18 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2016	2015
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verosaamiset	45 339,53	168 087,08
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verovelat	1 927 833,90	1 415 827,77

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksista sekä laskennallinen verosaaminen käyvän arvon rahastosta arvonalentumistappiona tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta. Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2016		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		503 350,00	10 068 175,00
Saamiset luottolaitoksilta	66 723 658,25	5 769 883,41	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 940 430,75	80 099 405,01	262 660 948,98
Saamistodistukset		12 933 952,55	41 690 647,60
Yhteensä	82 664 089,00	99 306 590,97	314 419 771,58

	2016		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 006 765,00		11 578 290,00
Saamiset luottolaitoksilta			72 493 541,66
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	214 446 657,05	191 464 362,28	764 611 804,07
Saamistodistukset	1 042 700,00	2 721 400,00	58 388 700,15
Yhteensä	216 496 122,05	194 185 762,28	907 072 335,88

Rahoitusvarat

	2015		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		3 561 350,00	7 470 920,00
Saamiset luottolaitoksilta	8 166 612,05	31 470 732,73	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	13 054 997,26	73 332 365,55	245 140 440,99
Saamistodistukset		3 280 333,83	53 377 415,48
Yhteensä	21 221 609,31	111 644 782,11	305 988 776,47

Rahoitusvarat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	437 100,00		11 469 370,00
Saamiset luottolaitoksilta			39 637 344,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	207 022 627,42	202 989 362,51	741 539 793,73
Saamistodistukset	1 779 282,50	3 653 600,00	62 090 631,81
Yhteensä	209 239 009,92	206 642 962,51	854 737 140,32

Rahoitusvelat

	2016		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 631 380,30	49 945 928,68	111 261 580,47
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	515 423 694,13	113 411 834,88	35 665 327,71
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		30 751 401,54	
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		5 440 600,00	12 660 000,00
Yhteensä	517 055 074,43	199 549 765,10	159 586 908,18

Rahoitusvelat

	2016		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille			162 838 889,45
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	192 585,87		664 693 442,59
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			30 751 401,54
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	2 341 000,00		20 441 600,00
Yhteensä	2 533 585,87		878 725 333,58

Rahoitusvelat

	2015		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	2 762 530,84	53 057 272,81	84 757 114,48
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	439 324 790,61	121 512 147,43	39 434 755,88
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		39 985 352,62	30 734 249,79
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		7 323 600,00	12 366 600,00
Yhteensä	442 087 321,45	221 878 372,86	167 292 720,15

Rahoitusvelat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille			140 576 918,13
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	197 298,34		600 468 992,26
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			70 719 602,41
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	2 673 000,00		22 363 200,00
Yhteensä	2 870 298,34		834 128 712,80

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luottolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.20 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2016		2015	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	11 578 290,00		11 469 370,00	
Saamiset luottolaitoksilta	72 493 541,66		39 637 344,78	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	764 611 804,07		741 539 793,73	
Saamistodistukset	58 388 700,15		62 090 631,81	
Johdannaissopimukset	2 745 976,27		3 430 177,00	
Muu omaisuus	102 977 794,29		98 136 157,92	
Yhteensä	1 012 796 106,44		956 303 475,24	

Velat	2016		2015	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	162 838 889,45		140 576 918,13	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	664 693 442,59		600 468 992,26	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 751 401,54		70 719 602,41	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	20 441 600,00		22 363 200,00	
Muut velat	7 896 162,10		6 749 415,58	
Siirtovelat ja saadut ennakot	4 075 922,40		4 602 475,16	
Yhteensä	890 697 418,08		845 480 603,54	

1.21 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarojen käyvät arvot on ensisijaisesti määritelykäyttäen noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua markkinahintaa ei ole ollut saatavissa, arvostamisessa on käytetty markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää. Muiden rahoitusvarojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Rahoitusvelkojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Rahoitusvarat	2016		2015	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	1 635 063,39	1 635 063,39	1 921 808,41	1 921 808,41
Saamiset luottolaitoksilta	72 493 541,66	72 493 541,66	39 637 344,78	39 637 344,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	764 611 804,07	764 611 804,07	741 539 793,73	741 539 793,73
Saamistodistukset	69 966 990,15	70 089 951,51	73 560 001,81	73 716 852,00
Osakkeet ja osuudet	78 346 817,93	78 346 817,93	73 833 734,46	73 833 734,46
Johdannaissopimukset	2 745 976,27	2 745 976,27	3 430 177,00	3 430 177,00
Yhteensä	989 800 193,47	989 923 154,83	933 922 860,19	934 079 710,38

Rahoitusvelat	2016		2015	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	162 838 889,45	162 838 889,45	140 576 918,13	140 576 918,13
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	664 693 442,59	664 693 442,59	600 468 992,26	600 468 992,26
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 751 401,54	30 751 401,54	70 719 602,41	70 719 602,41
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	20 441 600,00	20 441 600,00	22 363 200,00	22 363 200,00
Yhteensä	878 725 333,58	878 725 333,58	834 128 712,80	834 128 712,80

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2016			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
	120 900 637,80	2 606 118,00	7 149 673,27	130 656 429,07
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			1 750,00	
	2015			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
	113 997 417,01	3 380 305,93	10 475 783,57	127 853 506,51
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			9 950,00	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvonmuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

2016			
	Käypäarvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	147 304 319,44	-926 651,68	9 412 471,87
Yhteensä	147 304 319,44	-926 651,68	9 412 471,87

2015			
	Käypäarvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	145 895 236,46	-963 052,27	6 238 703,46
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat	487 750,00	-12 250,00	0,00
Yhteensä	146 382 986,46	-975 302,27	6 238 703,46

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2016				
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Yhteensä
Käypään arvoon arvostamisesta	6 238 703,46	10 680 533,25	-7 506 764,84	9 412 471,87
Yhteensä	6 238 703,46	10 680 533,25	-7 506 764,84	9 412 471,87
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	6 238 703,46	10 680 533,25	-7 506 764,84	9 412 471,87
Yhteensä	6 238 703,46	10 680 533,25	-7 506 764,84	9 412 471,87

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2015				
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Yhteensä
Käypään arvoon arvostamisesta	4 739 698,14	11 416 156,16	-9 917 150,84	6 238 703,46
Yhteensä	4 739 698,14	11 416 156,16	-9 917 150,84	6 238 703,46
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	4 739 698,14	11 416 156,16	-9 917 150,84	6 238 703,46
Yhteensä	4 739 698,14	11 416 156,16	-9 917 150,84	6 238 703,46

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintamenoon sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

Hankintameno on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti.

Jaksotettuun hankintameno on arvostettu saamistodistuksia kirjanpitoarvoltaan 1.143.488,64 euroa. Näille saamistodistuksille ei ole voitu määrittää käypää arvoa luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 6.352.774,35 euron arvosta. Niistä on tullut pankille myyntitappiota 160.751,96 euroa.

1.22 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	1 000,00			1 000,00
Muut sidotut rahastot	10 124 670,48	10 680 533,26	-8 141 518,53	12 663 685,21
Vararahasto	5 133 707,71			5 133 707,71
Käyvän arvon rahasto	4 990 962,77	10 680 533,26	-8 141 518,53	7 529 977,50
Käypään arvoon arvostamisesta	4 990 962,77	10 680 533,26	-8 141 518,53	7 529 977,50
Vapaat rahastot	29 025 602,83			29 025 602,83
Muut rahastot	29 025 602,83			29 025 602,83
Edellisten tilikausien voitto	30 303 656,66	5 786 819,81	-39 979,00	36 050 497,47
Tilikauden voitto	5 786 819,81	6 772 633,88	-5 786 819,81	6 772 633,88
Oma pääoma yhteensä	75 241 749,78	23 239 986,95	-13 968 317,34	84 513 419,39

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	3 260 261,78	7 586 839,12	-5 726 546,90	5 120 554,00
josta laskennalliset verot	-815 065,44		-465 073,06	-1 280 138,50
Saamistodistukset	1 730 700,99	3 093 694,14	-2 414 971,63	2 409 423,50
josta laskennalliset verot	-432 675,25		-169 680,63	-602 355,88
Käyvän arvon rahasto yhteensä	4 990 962,77	10 680 533,26	-8 141 518,53	7 529 977,50

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	2016	2015
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	567,77	223 330,04
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	14 493 940,31	14 743 022,77
Saamistodistuksista	2 872 957,71	3 100 952,57
Johdannaissopimuksista	1 354 344,37	1 247 830,09
Muut korkotuotot	161 081,43	92 681,84
Yhteensä	18 882 891,59	19 407 817,31

Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	1 842,12	2 625,07
---	----------	----------

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille	-1 287 233,80	-788 924,07
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-2 725 901,80	-3 574 490,27
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-471 823,84	-1 023 731,76
Johdannaissopimuksista ja kaupan-käyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-2 465,52	50 820,68
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-471 244,63	-513 567,60
Muut korkokulut	-3 403,56	-35 656,29
Yhteensä	-4 962 073,15	-5 885 549,31

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2016	2015
Myytävässä olevista rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	766 318,85	519 607,74
Yhteensä	766 318,85	519 607,74

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2016	2015
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	2 209 216,73	1 700 471,80
Ottolainauksesta	115 372,19	84 783,66
Maksuliikenteestä	2 329 066,19	3 049 266,97
OmaisuuDENhoidosta	993 851,24	979 206,62
Välitetyistä toiminnasta	2 823 505,44	2 373 970,08
Takausten myöntämisestä	112 151,89	96 244,76
Muut palkkiotuotot	205 704,85	190 864,53
Yhteensä	8 788 868,53	8 474 808,42

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-166 225,51	-159 885,62
Muut	-1 416 468,15	-1 022 303,07
Yhteensä	-1 582 693,66	-1 182 188,69

2.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2016		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	500,00	12 250,00	12 750,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	500,00	12 250,00	12 750,00
Tuloslaskelmaerä yhteensä	500,00	12 250,00	12 750,00

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2015		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	4 250,00	9 950,00	14 200,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	4 250,00	9 950,00	14 200,00
Tuloslaskelmaerä yhteensä	4 250,00	9 950,00	14 200,00

2.5 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2016			
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvonalentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	4 214,00	1 600,00	73 770,60	79 584,60
Osakkeista ja osuuksista	-195 441,85	0,00	557 012,54	361 570,69
Yhteensä	-191 227,85	1 600,00	630 783,14	441 155,29

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2015			
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvonalentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	24 916,25	38 300,00	52 248,99	115 465,24
Osakkeista ja osuuksista	-270 592,56		1 418 506,53	1 147 913,97
Yhteensä	-245 676,31	38 300,00	1 470 755,52	1 263 379,21

2.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2016	2015
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-811 449,91	-750 240,25
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	805 603,98	750 046,48
Yhteensä	-5 845,93	-193,77

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2016	2015
Vuokratuotot	1 071 648,52	1 057 673,32
Vuokrakulut	-18 945,60	-17 340,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-194 087,87	-96 958,43
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)		85 396,47
Muut tuotot	19 065,67	18 921,84
Muut kulut	-527 566,71	-589 296,69
Yhteensä	350 114,01	458 396,51

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	5 406,60	3 606,60
Vuokratuotot työsuhteasunnoista	1 496,70	5 986,80
Luovutusvoitot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta		68 316,41
Muut tuotot	1 496 669,73	1 189 967,38
Yhteensä	1 503 573,03	1 267 877,19

Liiketoiminnan muut kulut	2016	2015
Vuokratkulut	-178 222,33	-185 965,46
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-552 705,34	-523 413,49
Vakuusrahastomaksut	-454 993,33	
Muut kulut	-1 372 715,41	-1 583 143,37
Yhteensä	-2 558 636,41	-2 292 522,32

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 840 tuhatta euroa kertaluonteisia erä liittyen Visa Europen myyntiin Visa Inc. -yhtiölle. Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut saadaan. Tarvittavat viranomaisluvut saatiin kevään ja alkukesän aikana, ja kauppa toteutui suunnitellussa aikataulussaan kesäkuussa 2016.

2.9 Henkilöstökulut

	2016	2015
Palkat ja palkkiot	-4 275 619,04	-4 480 811,42
Henkilösivukulut	-992 205,82	-1 016 133,72
Eläkekulut	-779 037,01	-816 084,36
Muut henkilösivukulut	-213 168,81	-200 049,36
Yhteensä	-5 267 824,86	-5 496 945,14

2.10 Muut hallintokulut

	2016	2015
Muut henkilöstökulut	-294 914,22	-374 265,20
Toimistokulut	-573 408,82	-537 502,67
Atk-kulut	-2 623 734,41	-3 139 268,96
Yhteyskulut	-334 328,32	-342 665,46
Edustus- ja markkinointikulut	-824 307,44	-872 940,73
Yhteensä	-4 650 693,21	-5 266 643,02

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2016	2015
Suunnitelman mukaiset poistot	-489 733,70	-427 154,66
Aineelliset hyödykkeet	-330 631,67	-317 011,17
Aineettomat hyödykkeet	-159 102,03	-110 143,49
Yhteensä	-489 733,70	-427 154,66

2.12 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	2016	2015
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-872 313,23	385 993,24
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-399 164,89	-75 639,11
Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-581 647,40	371 528,92
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset (-)	108 499,06	90 103,43
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä		-5 388,48
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot		-5 388,48
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-872 313,23	380 604,76
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	-872 313,23	380 604,76

	2016	2015
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	1 842,12	2 625,07

2.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2016	2015
Pankkitoiminnan tuotot	25 777 752,22	25 520 343,30

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

Tuotot on esitetty eliminoimattomina

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	9 684 188,48			9 684 188,48
Omasta velasta annetut yhteensä	9 684 188,48			9 684 188,48

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2016	2015
Yhden vuoden kuluessa	110 050,47	120 052,54
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	100 775,09	153 190,09

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2016	2015
Muiden puolesta tehdyt		
Takaukset	6 008 454,48	4 541 885,66
Käyttämättömät luottojärjestelyt	54 376 667,57	32 569 038,70
Muut	67 000,00	92 000,00
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	60 452 122,05	37 202 924,36

Pankki on antanut omavelkaisen takauksen Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle omasta ja muiden välityssopimuksessa mukana olevien säästöpankkien puolesta välitettyjen kiinnitysluottojen mahdollisten tappioiden korvaamisesta Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle. Takausvastuun määrä on rajoitettu.

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2016	2015
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	698 992,86	69 715,06

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2016	2015
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	89	87
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	2	5
Määräaikainen henkilöstö	6	5
Yhteensä	97	97

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2016	2015
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	451 771,60	454 297,28
Yhteensä	451 771,60	454 297,28

4.3 Johdolle myönnettyt luotot ja takaukset

	2016	2015
	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 390 501,97	1 091 521,73
Yhteensä	1 390 501,97	1 091 521,73
Lisäykset	584 307,65	132 091,49
Vähennykset	130 464,92	132 469,12

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2016 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Johto *)				
Sukulaisuus	351 597,68			
Määräysvalta	68 033,06			
Yhteensä	419 630,74			

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2015 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Johto *)				
Sukulaisuus	386 237,14			
Määräysvalta	171 385,82			
Yhteensä	557 622,96			

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytäryhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma**)	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	4 170 537,51	4 641 124,13	2

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy	8,98	34 664 867,37	5 104 934,89
Nooa Säästöpankki Oy	12,00	45 107 020,77	868 845,60
Sp-Rahastoyhtiö Oy	10,38	8 468 856,66	912 282,51
Oy Samlink Ab	2,74	19 150 731,59	6 535 033,77
Sp-Koti Oy	11,00	-350 249,13	-239 292,16
Säästöpankkien Holding Oy	8,78	1 507 788,10	11 812,05
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy	11,10	46 643 192,12	339 492,08
SP-Kiinnitysluottopankki Oy	11,11	0,00	0,00
Yhteensä		155 192 207,48	13 533 108,74

* Tilikauden 2015 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän las kennallisella verovelalla vähennettynä. Yhdistelyperiaatteet esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankki tarjoaa omaisuudenhoitopalvelua

	2016	2015
	Pankin hallussa olevat asiakasvarat	Pankin hallussa olevat asiakasvarat
Täyden valtakirjan mukainen omaisuudenhoito	40 265 543,76	37 980 022,00
Yhteensä	40 265 543,76	37 980 022,00

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2016	2015
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	12 438,14	11 801,37
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitettut toimeksiannot		1 946,80
Veroneuvonta	4 167,95	
Muut palvelut	2 198,92	
Yhteensä	18 805,01	13 748,17

6.3 Pitkäaikaissäästäminen

	2016		2015	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	245 933,34	37	191 724,68	35
Talletukset yhteensä	46 350,97	37	35 462,53	35
PS-tilit	46 350,97	37	35 462,53	35
Asiakasvarat yhteensä	199 582,37		156 262,15	
Osakkeet	5 000,00		5 000,00	
Rahastot	194 582,37		151 262,15	

6.4. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Liedossa 24. päivänä tammikuuta 2017

Jaakko Ossa

Liedon Säästöpankin hallitus

Matti Säteri

Päivi Dahl

Auli Hänninen

Jari Sainio

Jari Sairanen

Jussi Hakala
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Liedossa 8. päivänä helmikuuta 2017

Henry Maarala, KHT

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat

Pääkirja/päiväkirja
Tilinpäätös ja toimintakertomus
Tositteet

Säilytystapa

Elektroninen arkisto
Atk-tiedosto
Paperituloste

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)
Salkkukirjanpito
Ostoreskontra (eOffice)
Ostoreskontra
Kassapäiväkirja
Kassaraportit
Palkkakirjanpito
Käyttöomaisuusreskontra
Johdannaisten reskontra
Vuokrasaamiset
Notariaattitoimeksiannot

Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Paperitulosite
Atk-tuloste
Atk-tuloste
Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Excel-tiedosto
Atk-tuloste
Atk-tuloste

Tositelajit

10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
20	Ostolaskut
21	Toimitusjohtajan kulut
23	Ulkomaiset laskut
22	Henkilökunnan kulut
25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
63	Voitonjako
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Konekieliset Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
88	Jaksotustositteet pysyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus

Tilintarkastuskertomus

Liedon Säästöpankin isännille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Liedon Säästöpankin (y-tunnus 0134703-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitökseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Liedossa 8. helmikuuta 2017

Henry Maarala
KHT

**ALLEKIRJOITAMME NÄMÄ ARVOT: VAKAVARAISSUUS,
ASIAKASLÄHEISYYS, LUOTETTAVUUS JA OSAAMINEN.**

**VISIONME ON: OLEMME ARVOSTETTU, ASIAKASLÄHEISYYDESTÄÄN
JA OSAAVASTA PALVELUSTAAN TUNNETTU KOTITALOUKSIEN JA
PK-YRITYSTEN PANKKI. KUULUMME TOIMIALUEELLAMME KOLMEN
SUURIMMAN VÄHITTÄISPANKKIPALVELUJEN TARJOAJAN JOUKKON.**

TURKU

Kuutio, Yliopistonkatu 21
Hämeenkatu, Hämeenkatu 9
Kaskenkatu, Kaskenkatu 17

KAARINA

Lautakunnankatu 10

LIETO (PÄÄKONTTORI)

Hyvätyyläntie 4

NAANTALI

Tullikatu 13

PAIMIO

Asematie 1

RAISIO

Raisiontori 6

LOIMAA

Kauppalankatu 9-11

VARAINHOITOKONTTORI

SEKÄ YRITYSKONTTORI

palvelevat kaikissa toimipisteissä.

 [facebook.com/
Liedonsp](https://facebook.com/Liedonsp)

 [twitter.com/
lieonsp](https://twitter.com/lieonsp)

 [instagram.com/
lieonsp/](https://instagram.com/lieonsp/)

 Seuraa blogiamme
osoitteessa kaukaaviisas.fi

PUHELINVAIHDE 010 430 900
(Kiinteästä verkosta 8,35 snt/puh. + 6 snt/min.,
matkapuhelimesta 8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min.)

 **Liedon
Säästöpankki**